

Համարը ՀՕ-152-Ն
Տիպը Օրենք
Սկզբնաղբյուրը ՀՀՊՏ 2020.04.01/30(1585) Հոդ.356
Ընդունող մարմինը ՀՀ Ազգային ժողով
Ստորագրող մարմինը ՀՀ Նախագահ
Վավերացնող մարմինը
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 11.04.2020

Տեսակը Հիմնական
Կարգավիճակը Գործում է
Ընդունման վայրը Երևան
Ընդունման ամսաթիվը 06.03.2020
Ստորագրման ամսաթիվը 26.03.2020
Վավերացման ամսաթիվը
Ուժը կորցնելու ամսաթիվը

ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2020 թվականի մարտի 6-ին

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Տիեզերական գործունեության մասին օրենքի նպատակը

Օրենքի նպատակն է տիեզերական գործունեության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության, գիտության, տեխնոլոգիական զարգացումը, անվտանգության ամրապնդումը, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային համագործակցության ընդլայնումը:

Հոդված 2. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում տիեզերական գործունեության կազմակերպման և իրականացման հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 3. Տիեզերական գործունեության բնագավառում հարաբերությունների իրավական կարգավորումը

1. Տիեզերական գործունեության բնագավառում հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, սույն օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով և այլ նորմատիվ իրավական ակտերով:

Հոդված 4. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) **տիեզերական գործունեություն**՝ տիեզերական օբյեկտների և (կամ) տեխնիկայի արտադրություն,

վերանորոգում, արդիականացում, օտարում, տիեզերական տեխնիկայի օգտագործմամբ հետազոտությունների և (կամ) փորձարկումների իրականացում, երկրի հեռակա դիտարկման արբանյակային տվյալների ընդունում և մշակում, տիեզերական օբյեկտների արձակում, վայրէջքի և թռիչքի ընթացքում դրանց կառավարում, տիեզերական ենթակառուցվածքների ստեղծում և շահագործում:

2) **տիեզերական օբյեկտ**՝ տիեզերական տարածությունում գտնվող կամ տիեզերական տարածություն արձակվող յուրաքանչյուր սարքավորում և դրա բաղկացուցիչ մասերը:

3) **տիեզերական տեխնիկա**՝ տիեզերական օբյեկտները տիեզերական տարածություն արձակող սարքավորումներ և դրանց բաղկացուցիչ մասերը, տիեզերական տարածությունում տիեզերական օբյեկտների կառավարման համար նախատեսված սարքավորումներ և դրանց բաղկացուցիչ մասերը:

4) **շահագործող**՝ տիեզերական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ:

5) **տիեզերական ենթակառուցվածք**՝ փոխկապակցված կառույցներ, շինություններ և (կամ) օբյեկտներ, որոնք օգտագործվում են բացառապես տիեզերական գործունեության ապահովման նպատակով:

6) **երկրի հեռակա դիտարկման արբանյակային տվյալներ**՝ տիեզերական տարածությունում գտնվող տիեզերական օբյեկտից ստացված օդերևութաբանական, հեռակա զննման, քարտեզագրման, գյուղատնտեսական տվյալներ: Երկրի հեռակա դիտարկման արբանյակային տվյալները չեն ներառում կապի, հեռահաղորդակցային և ռադիոնավիգացիոն տվյալներ:

7) **տիեզերական տարածություն**՝ ծովի մակարդակից 100 կիլոմետրից բարձր տարածություն:

Հոդված 5. Տիեզերական գործունեության սկզբունքները

1. Տիեզերական գործունեության իրականացման սկզբունքներն են՝

1) տիեզերական գիտության ձեռքբերումների և տեխնիկայի օգտագործման միջոցով միջազգային անվտանգության և խաղաղության պահպանման աջակցումը:

2) տիեզերական գործունեության անվտանգության և շրջակա միջավայրի պահպանման ապահովումը:

3) տիեզերական գործունեության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության համար հավասար և փոխշահավետ համագործակցության ապահովումը:

4) տիեզերական գործունեության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պատասխանատվության ապահովումը:

5) գիտական, սոցիալ-տնտեսական նպատակներով կիրառվող տիեզերական տեխնիկայի ռացիոնալ համադրության և հավասարակշռված զարգացման ապահովումը:

ԳԼՈՒԽ 2

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 6. Տիեզերական գործունեության բնագավառում Կառավարության լիազորությունները

1. Տիեզերական գործունեության բնագավառում Կառավարության լիազորություններն են՝

1) հաստատում է տիեզերական գործունեության բնագավառի զարգացման և ֆինանսավորման ծրագրերը:

2) հաստատում է տիեզերական տեխնիկայի և օբյեկտների օգտագործման (շահագործման), մշակման, ստեղծման, փորձարկման կարգերը:

3) սահմանում է տիեզերական տեխնիկայի և օբյեկտների գրանցման կարգը:

4) սահմանում է տիեզերական գործունեության լիցենզավորման կարգը և պայմանները:

5) սահմանում է շահագործումից հանված՝ պետական սեփականություն հանդիսացող տիեզերական տեխնիկայի և օբյեկտների օգտագործման կարգը:

6) սահմանում է տիեզերական գործունեության իրականացման ընթացքում արձանագրված պատահարների (ներառյալ՝ վթարների) և աղետների քննության կարգը:

7) սահմանում է տիեզերական օբյեկտները և (կամ) տեխնիկան շահագործողի կողմից այլ շահագործողի օտարման՝ լիազոր մարմնի հետ համաձայնեցման կարգը:

Հոդված 7. Տիեզերական գործունեության հարցերով լիազոր մարմինը

1. Տիեզերական գործունեության պետական կառավարումն իրականացնում է Կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմինը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին): Լիազոր մարմինը՝

1) տիեզերական գործունեության բնագավառում՝

- ա. մշակում և իրականացնում է պետական քաղաքականությունը,
 - բ. իրականացնում է տիեզերական ոլորտի գործունեության լիցենզավորումը,
 - գ. տիեզերական օբյեկտները և տեխնիկան շահագործողի կողմից այլ շահագործողի օտարման դեպքում տալիս է համաձայնություն,
 - դ. ապահովում է շահագրգիռ մարմինների և կազմակերպությունների համագործակցությունը,
 - ե. ապահովում է գիտական և սոցիալ-տնտեսական նշանակության տիեզերական տեխնիկայի ստեղծման աշխատանքները, ինչպես նաև շահագրգիռ մարմինների հետ համատեղ տիեզերական ծրագրերի, տիեզերական գործունեության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետությունում գործող այլ մարմինների կողմից տիեզերական տեխնիկայի ստեղծման աշխատանքները,
 - զ. ապահովում է միջազգային համագործակցության իրականացումը,
 - է. ապահովում է շրջակա միջավայրի վրա տիեզերական գործունեության վնասակար ներգործության նվազեցման աշխատանքների և միջոցառումների իրականացումը.
- 2) իրականացնում է օրենքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 8. Տիեզերական գործունեության լիցենզավորումը

1. Տիեզերական գործունեությունը իրականացվում է լիցենզիայի հիման վրա:

ԳԼՈՒԽ 3

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Հոդված 9. Տիեզերական գործունեության ֆինանսավորումը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում տիեզերական գործունեության ֆինանսավորումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի, ինչպես նաև օրենքով չարգելված այլ միջոցների հաշվին:

ԳԼՈՒԽ 4

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱՆ, ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔՆԵՐԸ

Հոդված 10. Տիեզերական օբյեկտները և տեխնիկան

1. Տիեզերական օբյեկտները և տեխնիկան ենթակա են պարտադիր գրանցման և պետք է պարունակեն Հայաստանի Հանրապետությանը պատկանելիությունը հաստատող նշումը:
2. Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված տիեզերական օբյեկտների նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվում է վերահսկողություն՝ երկրի վրա այդ օբյեկտների գտնվելու ընթացքում, դեպի տիեզերք թռիչքի ցանկացած փուլում կամ տիեզերքում գտնվելու ընթացքում, երկնային մարմինների վրա դրանց գտնվելու ընթացքում, ինչպես նաև դեպի երկիր վերադառնալու ընթացքում և դրանից հետո:

Հոդված 11. Տիեզերական ենթակառուցվածքները

1. Հայաստանի Հանրապետության տիեզերական ենթակառուցվածքներն են՝
- 1) տիեզերանավակայանները.
 - 2) մեկնարկային համալիրները և արձակման կայանները.
 - 3) կառավարման և չափումների համալիրները.
 - 4) տիեզերական օբյեկտների թռիչքների կառավարման կենտրոնները և կետերը.
 - 5) տեղեկատվության ընդունման, պահպանման և մշակման կետերը.
 - 6) տիեզերական տեխնիկայի պահպանման բազաները.
 - 7) տիեզերական օբյեկտների մասնատվող թափոնների անկման վայրերը.
 - 8) տիեզերական օբյեկտների վայրէջքի համար նախատեսված տարածքները (պոլիգոնները) և թռիչքային-վայրէջքային գծերը.
 - 9) տիեզերական տեխնիկայի մշակման համար փորձարարական բազայի օբյեկտները.

10) տիեզերագնացների նախապատրաստման կենտրոնները և սարքավորումները.

11) տիեզերական գործունեության համար օգտագործվող այլ կառուցվածքներ և տեխնիկա:

ԳԼՈՒԽ 5

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 12. Տիեզերական գործունեության անվտանգության ապահովումը

1. Տիեզերական գործունեությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված անվտանգության պահանջների պահպանմամբ:

2. Տիեզերական գործունեությունը պետք է իրականացվի Հայաստանի Հանրապետության՝ շրջակա միջավայրի պաշտպանությանն առնչվող օրենսդրությանը համապատասխան:

3. Տիեզերական տեխնիկայի և օբյեկտների շահագործողները տիեզերական գործունեության իրականացման ընթացքում ի հայտ եկած վտանգների մասին տեղեկատվությունն անհապաղ պետք է ներկայացնեն լիազոր, ինչպես նաև անվտանգության, պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների բնագավառների լիազոր մարմիններ:

4. Բնակչությանը և շրջակա միջավայրին սպառնացող վտանգի առաջացման դեպքում լիազոր մարմինը, շահագործողներն անհապաղ տեղեկացնում են այդ մասին պետական կառավարման համակարգի համապատասխան մարմիններին:

Հոդված 13. Տիեզերական գործունեության իրականացման ընթացքում պատահարների քննությունը

1. Տիեզերական գործունեության իրականացման ընթացքում պատահարները (ներառյալ՝ վթարները) և աղետները ենթակա են քննության Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և միջազգային պայմանագրերին համապատասխան:

Հոդված 14. Որոնման և փրկարարական աշխատանքները, պատահարների հետևանքների վերացումը

1. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում տիեզերական գործունեության իրականացման ընթացքում որոնման և փրկարարական աշխատանքները, ինչպես նաև պատահարների հետևանքների վերացումը կատարում է ՀՀ օրենսդրությամբ նման լիազորություն ունեցող շահագրգիռ մարմինների լիազոր մարմինը:

2. Տիեզերական գործունեության իրականացման ընթացքում պատահարների հետևանքների վերացման աշխատանքները ներառում են պատահարներից տուժած արդյունաբերական և այլ օբյեկտների վերականգնումն ու վերակառուցումը, անհրաժեշտ բնապահպանական միջոցառումները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կրած վնասի հատուցումը:

3. Օտարերկրյա պետության տարածքում տիեզերական գործունեության իրականացման ընթացքում որոնման և փրկարարական աշխատանքները, ինչպես նաև պատահարների հետևանքների վերացումը կատարվում են փոխադարձության սկզբունքի հիման վրա:

Հոդված 15. Տիեզերական գործունեության ապահովագրությունը

1. Շահագործողները, որոնք օգտագործում են (շահագործում են) տիեզերական տեխնիկա, կամ որոնց պատվերով ստեղծվում և օգտագործվում է (շահագործվում է) տիեզերական տեխնիկա, պարտավոր են ապահովագրել տիեզերագնացների, տիեզերական ենթակառուցվածքների, տիեզերական օբյեկտների աշխատակիցների կյանքին, առողջությանը կամ այլ անձանց կյանքին, առողջությանը ու գույքին պատճառած վնասի համար պատասխանատվության ռիսկը:

Հոդված 16. Տիեզերական օբյեկտների և տիեզերական տեխնիկայի օտարումը

1. Տիեզերական օբյեկտների և (կամ) տեխնիկայի օտարումը շահագործողի կողմից այլ շահագործողի իրականացվում է լիազոր մարմնի համաձայնությամբ:

ԳԼՈՒԽ 6

ՎՆԱՍՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ

Հոդված 17. Վնասների հատուցումը

1. Շահագործողները փոխհատուցում են տիեզերական օբյեկտների կողմից երկրի վրա գտնվող գույքին պատճառած ցանկացած վնաս:
2. Տիեզերական գործունեության արդյունքում հասցված վնասը հատուցվում է օրենքով սահմանված կարգով:

ԳԼՈՒԽ 7

ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀԱՅՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

Հոդված 18. Պետական վերահսկողությունը տիեզերական գործունեության բնագավառում

1. Տիեզերական գործունեության բնագավառում պետական վերահսկողությունն իրականացնում է Կառավարության լիազորած՝ վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

ԳԼՈՒԽ 8

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ ԵՎ ԱՆՅՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹ

Հոդված 19. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:
2. Սույն օրենքի 6-րդ հոդվածով նախատեսված կարգերը Կառավարության հաստատմանն են ներկայացվում սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում:

Հանրապետության նախագահ

Ա. Սարգսյան

2020թ. մարտի 26

Երևան

ՀՕ-152-Ն